

oda rukopisu

rajko lukač

Vraćaju se rukopisi
u bezdan naših kengurskih torbi,
da bismo sve svoje riječi, još jednom,
ponijeli sa sobom, maternji jezik i prevod,
oštricom dijamanta, liticom.

Vraćaju se rukopisi, svitak po svitak,
Meduzine glave u kibisisu poštarevom.
Drhte nam u naručju, oni su naš štiti!
Te leptirice, polegle na sisu, klonule
kraj uzglavlja, kraj pera kritičarevog.

Vraćaju se rukopisi, rječnici-relikvijari,
i kratke šetnje po uredničkom stolu,
iz prašine, iz tmine, pojanje naše,
naš nemušti govor, kobra sklopčana
pod vrelim abažurom, pritajena
boa na valjku pisaće mašine.

Vraćaju se rukopisi, uklete lje,
progonjene poštanskim pečatom,
od mila do nedraga. Od danas do sutra.
Dnevne i noćne slike, trunje i opisi,
zalud prilagođeni ukusima, vremenu, modi,

odlivci siluete, tačke i gnjide,
naivno hrleći knjigosudama,
da ih zatrpaju drugim knjigama,
dragim kamenjem, kornjačama.

Vraćaju se bumeranzi.
Jone iz čeljusti kitove

sunovraćaju se u čeljust fioke.
Eho našeg šaputanja i našeg krika.
Iz svijeta vraćaju se rukopisi, nečitani,

još manje shvaćeni, vrelli i nadraženi
uredničkom rukom, sterilizovani,
popraćeni mudrom izrekom
i potpisom sekretarice,
slamkom naše uzdrmane taštine.

O, kako je smrt blizu toga dana!

Kad vraćaju se rukopisi
u tijesnu fioku, na ekser u nužniku,
na smeće, u peć, u osamu. Kad nam
uručuju saučešća, učtivu utjehu,

svi s kojima razgovaramo, tiho,
kao što priliči ovim godinama
i ovom danu kad su naši rukopisi
opet u našim rukama.

NOVO BUNCANJE NAD RUKOPISOM

Vraćaju se rukopisi,
neshvaćene poetske slike,
na još jedno okapanje, na dugo
glačanje smisla u noćnim časovima.

Vraćaju se, ustreptale,
té ljepotice za grupno gledanje,
da skinješ im maskaru, puder,
promijeniš ruho, donji veš, vatu,
fotografišeš nage na divanu, kad
imaju sasvim razumljivu potrebu

još jednom da koketiraju s tobom,
da flertuju, i potrebu da govore
dok ih precrtavaš, jednu po jednu,
i gužvaš na papiru koji ćeš netom
zavitlati kroz prozor, u trnje.

Vraćaju se rukopisi, vješto izbjegavši
štampanje i pet-šest potencijalnih kupaca,
što u svojoj knjigohlepni ne žale novac,
ni vrijeme, koji se ne cenkaju,
čija strast za čitanjem ne razlikuje
loše od dobrog, banalnost, školske metafore,
luk i vodu. U naslonjači, danas bi,
knjigoborci i knjigobranitelji,
mogli podjednako uživati
u tvom prividu, u naduvenoj sanjariji.

Izvikujući riječ po riječ sa papira,
za stolom, u kadi i postelji,
u lagodnoj intimnosti, duboko dišući,
usredsređeni na polaznu tačku
u nešto novo, u nepoznato,
poželjeli bi da i sami propjevaju,
misleći kako je ista želja i tebe progonila,
dok si, u naslonjači, čitao pjesme drugih,
čiji su vokali i konsonanti zvučno se
obrušavali na uho i omamljivali misli.

Vješto koristeći barut i pero,
raduju se riječima koje dopisuju
u beskrajni rukopis, u knjigu utisaka.
Pridu li ogledalu, vidječe srećna lica,
graške znojna na čelu, bore, drhtaj obrva,
grč, ugrizenu usnu. Onu drugu stranu.

polen i paučina

božica jelušić

Vidjeh te lebdjeti u onom čistom zraku! Tašta dušo!
Kako si pomno birala između golih oblika:
glineno posuđe, lanene plahte, jastučiće za igle!
Barok: lišće i vitice. I rajčice u octu iz hladnog podruma.
I slak pred kućom, ljubičast. I prozor otvoren.

Tvoji dani bez predaha dizali su za tobom
knjige, naslove, polen, kosu opranu kišnicom
punu glatkih iona. Sve to i to i ono.
Nadasve nemoguće izvrnute rukave: **POTREBNO JE
LIJEPO. LIJEPO JE NEPOTREBNO.** Etc. Etc. Etc.
Tako si me memorila i puštam te da odeš. Je li ti zaista
trebalo posuđivati od tuđih uspomena: »**Ona je lišća
ulicom a plovila su za njom hodnici Internata, podovi,
stolice, čaše, olupan lavor, željezni krevet, raskliman,
morska trava oživjela u pjesnivom madracu. Bila je
Pjesnikinja, srljali smo po mirisu njenim tragom i
slutili...**«

Stvarnost se događa između umetnutih rečenica.

Toliko truda uzalud! Toliko tuge! Evo:
Još samo polen leti. Ti ćeš pasti.

Vidjeh te tamo samu, u polju djeteline.
U crvenkasto-sivom paučina je sjala na vjetru, jedna
tanka i beskonačna nit.

ISTAMBUL

(slova između kojih praminjao je snijeg)

Ležim li ondje nauzak, pod piramidom naranči, u
izlogu voćarnice? Čujem li kako kuca, u nekoj od
njih skrito, srce Tristana Tzare? Dada, da. Dah,
svjetlo (ljeskav ekstrakt) i sanjiv glas vozača
kroz prozor autobusa: »**Pošaljite mi razglednicu
iz Istambula.**« Mlada, djevojačka bakrene kose, stoji
pod peronskom urom. Sniježi. Perut praminja.

Brašnjavi anđeo sriče njezina tajna imena: Lucija,
Ljilja. (Lamija? Zumbul? Bulbul?) Pošaljite mi
pjegav kamen, planinski lišaj, zvjezdolik anis.
Pošaljite mi žive vode. Moj jezik miruje
na toplom i zatvorenom. Ležim li ondje, ljepljiva,
modrocna i gnjila, u kutijici ušeceranih urmi?

Istanbul.